

Bilaga till barn- och utbildningsnämndens protokoll 2009-11-17 §100

Antal elever födda -90 eller tidigare som, hösten-09, studerar på gymnasiet mer än 3 år och orsaker till den förlängda studiegången.

Orsak	Pojkar	Flickor	Totalt
1 år på IV innan nationellt program	7	1	8
Omval 1 gång	3	2	5
Omval mer än 1 gång	2	4	6
Längre tids sjukdom	3	2	5
Inlärningsproblematik	4	1	5
Specialutbildning/elitsatsning	0	1	1
Totalt	19	11	30

B-5

Bilaga till barn- och utbildningsnämndens protokoll 2009-11-17 § 104

Sveriges bästa skola: en sammanfattande värdering från Revisionen.

Bakgrund.

För några år sedan beslöt Kommunstyrelsen samt Barn - och Utbildningsnämnden i Tanums Kommun att man skulle satsa på att utveckla skolorna i Tanums Kommun till Sveriges bästa skolsystem. Detta ingick i en långsiktig strategi för göra Tanums Kommun till en attraktiv kommun för inflyttning.

Grundskolan

De första reaktionerna bland rektorer och lärarpersonal var ljumma eller negativa. Många fann målsättningen alldeles för överdrivet ambitiös och någon entusiasm skapade inte detta bland lärarpersonalen.

För att trots kritiken få fart på ett utvecklingsarbete med målsättningen Sveriges bästa skola avsattes medel för en mindre utredning som skulle operationalisera BUN:s mål. Utredningen gjordes av rektor för Hamburgsundsskolan som satte en annan målsättning och rubrik för ett pedagogiskt utvecklingsarbete i BUN:s anda: **Mot en bättre skola.**

Även om entusiasmen för ett sådant utvecklingsarbete fortfarande var ganska låg, så såg majoriteten av personalen i kommunens grundskolor positivt på att utveckla det pedagogiska arbetet inom de ekonomiska ramar som givits skolorna av BUN. Centrum för utvecklingsarbetet låg till att börja med i Hamburgsundsskolan och spridningen skedde främst genom rektorskonferenserna.

En utvärdering från Skolverket 2006 gav ytterligare skjuts åt arbetet, vilket enligt vår uppfattning främst hade betydelse för övriga grundskolor i kommunen som fick ytterligare skäl om än från negativ kritik av Skolverket till att arbeta med den pedagogiska utvecklingen.

2008 antogs efter många diskussioner och ändringar en skolplan, där verksamhetens mål blivit mer realistiskt formulerade redan i rubriken: På väg mot landets bästa skola. Man har således klargjort att "landets bästa skola" är en målsättning för ett fortsatt förbättrings - och förändringsarbete.

I Sveriges Kommuner och Landstings rapport Öppna jämförelser. Grundskolor 2009 ligger också Tanums skolor väl till såväl i den allmänna rankingen (plats 132 av 269) som inom vissa områden. Särskilt märks värdering av resultaten i årskurs 9, Matematik, där Tanum kommer på 10 plats. Vi utgår ifrån att rapporten läses av såväl BUN som lärarpersonal, det finns mycket att hämta t.ex vad gäller kostnader per elev och resultat.

Värdering.

Hur tokigt det än kan synas att för en liten kommun i den svenska periferin sätta en så hög målsättning som **Sveriges bästa skola** så har den lett till ett pedagogiskt utvecklingsarbete med värdering av både elevresultat och lärarprestationer som givit Tanums Kommun en pedagogiskt aktiv och förändringspositiv personal. Skolverkets uppföljning 2006 visar också tydligt på detta: de problem man observerat var vid återbesöket åtgärdade. Man har också

Bu G

relativt klara och operativa kvalitetsmål för verksamheten, vilket också redovisas i bokslutet för 2008. SKL:s Öppna jämförelser ger också Tanum goda betyg.

Bristerna idag inom grundskolesystemet ligger inte främst inom utbildningssystemet och personalens kompetens och utveckling, utan på ett annat område som av olika skäl hamnat på efterkälken: relationen till föräldrar, samarbetet hem – skola. Några incidenter under 2008 har satt ett hjärt ljus på detta: Mordhot mot lärare, skadegörelse i samhället, elevflytt pga lärarmobbing mm. På detta område ligger man således klart efter och en utveckling av samma slag som det interna pedagogiska efterlyses på detta område, där man i stort sett endast ligger på en slags miniminivå med kontakt med föräldrar vid olovlig frånvaro, utvecklingssamtal kring betygsutvecklingen etc , vilket uppenbart inte är tillräckligt.

Gymnasieskolan

Våra besök vid gymnasieskolan, inrymd tillsammans med biblioteket i Futura, Tanumshede, har givit oss en mycket positiv bild av utvecklingen av denna satsning på ett eget gymnasium inom Tanums Kommun. Rektors strategi kan enkelt sammanfattas med begreppet ”försiktig utveckling”, dvs att succesivt utöka antalet utbildningsplatser och linjer utifrån ett regionalt perspektiv. Konkurrensen om gymnasieeleverna är idag hård och lär så bli under en följd av år (minskande barnkullar i relevanta åldrar) men genom att utvecklingen drivs gradvis och med försiktighet så synes ingen kris vad gäller antal sökande till antal platser var förestående. Tvärtom vad regionens gymnasieskolor kämpar med så har Tanums Gymnasium fyllt sina platser och fortsättningsvis kunnat välja de bättre bland de sökande.

Det individuella programmet har tidvis fått ta emot många elever utan egentlig studieambition. Men man har också på detta område haft god framgång: närmare hälften av en årskull går efter ett första år på IV-programmet till något av de ordinarie gymnasieprogrammen (i Tanum eller inom, regionen beroende intressen, betyg och fallenhet).

Ett gott stöd i ett motivationsarbete på IV-programmet har man från den vuxenutbildning som bedrivs vid Futura gymnasieskola. Samtidigt ger denna utbildning ett gott ekonomiskt komplement till gymnasieskolan. Detsamma gäller den svenskundervisning för invandrare som man anordnar.

Gymnasieskolans framgång är till mycket stor del beroende på entusiasm och förmåga hos rektor, som också rekryterat pedagogiskt mycket skickliga lärare. Tanums gymnasieskola har helt enkelt ett mycket gott renommé och elever från kringliggande kommuner är legio bland de sökande.

Att man därför 2009 till hösten kommer att få en helt ny rektor och assistent gör dessvärre vår positiva värdering här mycket känslig.

Värdering

Gymnasieskolan i Tanums Kommun har en skicklig ledning och lärare med god pedagogisk förmåga, vilket ger oss intrycket att man har en positiv utveckling framför sig – till skillnad från andra gymnasieskolor i regionen. En lagom långsam tillväxtstrategi och konsolidering av lärarresurser har givit ett mycket gott läge i en omvärldssituation som präglas av kris och tillbakagång. Trots att en hel del resurser lagts på sambandet mellan grundskola och gymnasium i Tanums kommun finns i denna relation en del brister, främst kanske från grundskolans sida. Det är i och för sig svårt att bryta traditioner som att Hamburgssund

Bm Sj

traditionellt haft Uddevalla som gymnasieort, att övergången till gymnasiet ofta har betytt övergång till eget boende och därmed större frihet för eleverna. Samtidigt innebär det stora risker att elevernas mognad inte riktigt motsvarar de krav på eget ansvarstagande när det gäller skolgången.

Det är möjligt att vi än en gång står inför ett skola – föräldraproblem: familjerelationerna spelar en avgörande roll för hur gymnasiegången på annan ort med eget ansvarstagande från elevens sida i såväl boende som skola. Många misslyckanden har genom åren registrerats. Samtidigt konstaterar gymnasieskolans ledning i Tanums Kommun att man har visst återvändande till kommunens gymnasium från externa gymnasier t. ex i Uddevalla.

Sammanfattande kritisk värdering:

Både grundskola och gymnasium har löst eller är på väg att lösa sina interna kompetensutvecklingsproblem. Men det är uppenbart att det brister i föräldrakontakterna och familjesamarbetet ställer till en del problem, som antagligen kunde undvikas till stor del genom främst ett bättre samarbete hem – skola.

Ett förslag till BUN för att stärka kontakterna med skolorna.

Inom Orust kommun har man infört ett slags rullande sammanträdessystem. Man förlägger nämndens sammanträden till skolorna i kommunen efter en viss turordning. Därigenom visar man dels ett aktivt intresse för varje skolas utveckling, dels får man möjligheter att diskutera med varje skolas personal. Härigenom bidrar BUN på Orust till att stärka motivationen hos skolledare och personal samtidigt som man tidigt kan få fatt i problematiska frågor och förhållanden.

Vår dokumentation utgörs av:

- SKL:s Öppna jämförelser 2009. Grundskola. SKL, 2009. Kan laddas ner som pdf-fil.
- Skolverkets inspektionsrapporter 2006 & 2007
- Benchmarking norra Bohuslän, Samrev, 2008
- BUN:s Skol och verksamhetsplan, 2008 (2 versioner).
- Intervjuer med rektorer och lärarpersonal vid Hamburgsundsskolan och Rabbalshedeskolan
- Diverse diskussioner med familjer/elever.
- Intervjuer med rektor för Gymnasieskolan & Vuxenskolan vid Futura
- Intervju med förvaltningschefen

Som bakgrundsinformation finns även statistik från Skolverket och diverse analyser av kostnader mm för skolorna inom Samrevs område. Vi har valt att inte redovisa detta material här då det i stort sett är positivt för Tanums Kommun. Likaledes har vi koncentrerat oss på kvalitetsaspekterna inom skolan och i mindre utsträckning på de ekonomiska aspekterna där BUN enligt vår mening har en effektiv kontroll av såväl kostnadsläge som hur besparingskraven skall operationaliseras utan att de stör utvecklingen mot målet: På väg mot Sveriges bästa skola.

10/6/2009

Bertil Engdahl

Jan Kronlund